

Letos kralují Dolní Hrachovice a Horní Bradlo

Osmnáctý ročník české Mléčné farmy roku ve čtvrtek 5. března 2026 vyvrcholil v hotelu Jezerka slavnostním vyhlášením těch nejlepších. Téměř 240 osob v sále a 801 na TV Zemědělec sledovalo průběh slavnostní konference, která měla také zajímavé hosty. První příčku v kategorii HOLŠTÝN získala stáj Dolní Hrachovice společnosti VYSOČINA DOLNÍ HRACHOVICE. Zlato v kategorii ČESTR Zemědělská a. s. Horní Bradlo, farma Javorné. Gratulaci k dosaženým výsledkům si ale zaslouží všichni chovatelé dojeného skotu u nás.

Lukáš Prýmas

Výsledky soutěžních ukazatelů, bodová skóre i konkrétní hodnoty prvních pěti nejlepších z letošního ročníku jsou uspořádány v tabulkách. Ostatní účastníci mají k dispozici záložku MFR po přihlášení do systému MilkProfiData na stránkách Českomoravské společnosti chovatelů, kde najdou své pořadí a výsledky za poslední tři roky. Umístění od šestého místa je již neveřejné. Řada účastníků slavnostního vyhlášení ocenila některé body prezentace polského chovatele Martina Ziaji, který je také v představenstvu Polské federace chovatelů skotu a producentů mléka.

Polský chov skotu na cestě k efektivitě

Martin Ziaja ve svém příspěvku nabídl detailní pohled na dyna-

mickou transformaci polského mléčného sektoru, která může být v mnoha ohledech inspirací. Sám hospodaří na rodinné farmě s 200 kravami, představil Polsko jako třetího největšího producenta mléka v Evropě s mírou soběstačnosti na úrovni 125 %. Zatímco v roce 2004 v zemi působilo na 330 000 tržních producentů mléka, dnes jich zbývá přibližně 80 000. Ačkoliv celkový počet krav klesl z 2,65 milionu na současných 1,95 milionu, produkce vzrostla o 5 miliard litrů na celkových 14,6 miliardy litrů ročně. Tento nárůst je dán masivním zvýšením efektivity. Průměrná dojivost u krav zapojených do kontroly užítkovosti (což je v Polsku zhruba 41 % populace, tedy 790 000 dojnic) dosahuje 9860 kg mléka, přičemž

Martin Ziaja, chovatel z Polska

v nejlepším regionu na jihu Polska je to přes 11 000 kg.

Unikátní model družstevního zpracování

Jedním ze specifíků polského trhu je dominantní postavení mlékárenských družstev, která ovládají 75 % zpracovatelského průmyslu. Martin Ziaja zdůraznil rozdíl ve filozofii mezi soukromým a družstevním sektorem. Zatímco soukromé mlékárny nakupují mléko jako surovinu s cílem co nejnižší ceny pro maximalizaci vlastního zisku, družstva se snaží co nejvyšší možnou cenu vyplatit farmářům. V Polsku navíc funguje specifický ekonomický model: zemědělci neplatí daň z příjmu, proto družstva nevyplácejí zisk formou dividend (které by se musely daňovat), ale formou příplatků k ceně mléka. Největším hráčem na trhu je družstvo Mlekovita s ročním obratem 2,5 miliardy eur.

Propast mezi moderními a tradičními chovy

Ziaja ve svém vystoupení jasně definoval strukturální problém: 40 % moderních farem dnes produkuje 60 % polského mléka. Zbývajících 60 % krav se nachází v menších, často zastaralých provozech s vazným ustájením, kde je užítkovost výrazně nižší (kolem 6000 kg) a náklady na produkci vyšší. Predikce pro příští desetiletí je neúprosná: očekává se, že počet farem klesne na polovinu, tedy přibližně na 40 000 subjektů. Tento proces urychluje každá mléčná krize, která vytlačuje neefektivní malé chovy, zatímco moderní farmy dále rostou a zvyšují svou produkci.

Welfare a ekologie jako ekonomické argumenty

Polský chovatel se věnoval i aktuálním tématům, jako jsou welfare a uhlíková stopa. Na konkrétních číslech demonstroval, že moderní velkochovy jsou k životnímu prostředí šetrnější:

- Kráva s užítkovostí 4–5 tisíc litrů vyprodukuje 23 g metanu na litr mléka.
- Kráva s užítkovostí nad 10 tisíc litrů emituje pouze 12 g metanu na litr.

Ziaja zdůraznil, že dobré životní podmínky zvířat (welfare) nejsou pro moderní polské farmáře jen

Spotřebitelům je třeba správně vysvětlovat! z prezentace Martina Ziaji

Prvenství v kategorii ČESTR přebírali zástupci podniku Zemědělská a. s. Horní Bradlo, farma Javorné

V kategorii HOLŠTÝN vzaly zlato po loňském druhém místě zootechničky z podniku VYSOČINA DOLNÍ HRACHOVICE, spol. s r. o., Dolní Hrachovice

Skokan roku za plemeno české strakaté – Farma Brocná, s. r. o., farma Hraštice

Skokan roku za plemeno české holštýnské – K-AGRO Mikulovice, farma Mikulovice, Mlýnská

otázkou předpisů, ale čistou ekonomickou kalkulací – zdravá a spokojená kráva v moderní prosvětlené stáji se majiteli zkrátka vyplatí skrze dlouhověkost a produkci.

Budoucnost: Efektivita práce a image oboru

Zajímavým srovnáním byla hodnota mléka v čase. Zatímco v roce 2004 musel průměrný Polák pracovat na 1 litr mléka 12 minut, dnes jsou to 4 minuty a cílem pro rok 2035 jsou pouhé 2 minuty práce. To vyžaduje neustálé zvyšování efektivity práce na farmách. Závěrem Martin Ziaja upozornil na nezbytnost budování pozitivního obrazu zemědělství u veřejnosti.

Polsko k tomuto účelu využívá Fond na podporu mléka, do kterého mlékárny odvádějí 1 haléř (grosz) z každého litru. Tyto prostředky (v řádech milionů zlotých) jsou investovány do televizních programů pro děti, školních akcí a marketingu, který má spotřebitelům vysvětlit, že moderní mléčná farma je technologicky vyspělá, ekologická a zvířatům přátelské místo.

Diskuse s ministrem

V druhé části semináře vystoupil prezident AK ČR Jan Doležal a ministr zemědělství Martin Šebestýn. Byla příležitost jim položit také otázky, na které se snažili společně najít odpovědi.

Osvěžující byla též panelová diskuse se třemi ředitelkami úspěšných farem, viz následující článek.

Titul skokan roku

Titul skokan roku v rámci soutěže Mléčná farma roku byl v letošním roce udělován již posedmé a počtvrté v obou soutěžních kategoriích. Cílem bylo ocenit tu farmu, která se v posledním roce meziročně zlepšila nejvíce. Podmínkou bylo zařazení farmy do soutěže Mléčná farma v minulém ročníku a vyhodnocování v ročníku letošním, což splnilo 294 farem v kategorii ČESTR a 425 farem v kategorii HOLŠTÝN. Posuzována byla u jednotlivých podniků procentní

změna u všech šesti hodnocených ukazatelů. Následně u každého parametru bylo mezi podniky stanoveno pořadí podle toho, jak velká byla meziroční procentní změna. U nejvyššího procentního zlepšení získal podnik za každý jednotlivý ukazatel největší možný počet bodů. Vítězem se stala ta farma, která měla součet za všech šest ukazatelů bodů nejvíce.

- V kategorii ČESTR se letošním skokanem roku stal podnik Farma Brocná s. r. o., farma Hraštice.
- V kategorii HOLŠTÝN se letošním skokanem roku stalo K-AGRO Mikulovice, farma Mikulovice, Mlýnská.

Výsledky – kategorie ČESTR (361 farem)

Název společnosti / Farma	Pořadí	MD	PSB	LS do 4,0	T + B	Lak. den	Nádoj	Poř. lak
Zemědělská a. s. Horní Bradlo, Javorné	1	370	135	91	2,61	156,02	35,19	2,67
Zemědělská společnost Dobříš, spol. s r. o., Mokrovraty VKK	2	373	144	89	2,63	156,88	33,93	2,72
Zemědělské družstvo Libín, Libín 6R	3	369	159	88	2,66	160,39	35,25	2,37
PODORLICKO a. s. MISTROVICE, Verměřovice MF	4	376	129	91	2,61	163,33	34,17	2,18
Nahořanská a. s., Městec VKK	5	383	131	90	2,49	154,42	34,30	3,19

Výsledky – kategorie HOLŠTÝN (480 farem)

Název společnosti / Farma	Pořadí	MD	PSB	LS do 4,0	T + B	Lak. den	Nádoj	Poř. lak
VYSOČINA DOLNÍ HRACHOVICE, spol. s r. o., Dolní Hrachovice	1	364	115	91	2,96	152,73	41,82	2,18
Zemědělské družstvo Pojbuky, Rodná	2	360	125	92	3,01	149,12	40,82	2,12
ZERAS a. s., Pavlov	3	383	152	89	3,22	158,70	45,30	2,43
AGRAS Bohdalov, a. s., Bohdalov VKK	4	391	93	91	3,50	173,90	47,56	2,53
KLADRUBSKÁ a. s., Kladruby NK	5	373	124	80	3,15	161,57	46,14	2,39